

Brüsszel, 2013.4.9.
COM(2013) 196 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A
TANÁCSNAK**

A zöld termékek egységes piacának kialakítása

**A termékek és a szervezetek környezeti teljesítményével kapcsolatos tájékoztatás
fejlesztése**

(EGT-vonatkozású szöveg)

{SWD(2013) 111 final}

{SWD(2013) 112 final}

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

A zöld termékek egységes piacának kialakítása

A termékek és a szervezetek környezeti teljesítményével kapcsolatos tájékoztatás fejlesztése

(EGT-vonatkozású szöveg)

1. BEVEZETÉS

Az erőforrás-hatékony Európa megvalósításának ütemterve¹ többek közt azt a nagyratörő célt kívánja elérni 2020-ra, hogy a polgárok és a hatóságok megfelelő árjelzések és a környezetvédelemre vonatkozó egyértelmű információk révén megfelelő ösztönzőkkel rendelkezzenek ahhoz, hogy a leginkább erőforrás-hatékony termékeket és szolgáltatásokat válasszák. Az ütemterv azt is megfogalmazza, hogy a belső piac fontos szerepet játszik az erőforrás-hatékony termékek előnyhöz juttatásában. Ezen felismerés alapján született a jelen kezdeményezés, „A zöld termékek egységes piacának kialakítása”, amely fontos lépést jelent ezen a területen.

Az erőforrás-hatékony termékek tekintetében a piac felvevőképessége jelenleg annak ellenére is alacsony, hogy a termelők megfelelő kapacitással rendelkeznek az ilyen termékek előállítására, és a kereslet is egyre nagyobb irántuk. Mind a kínálati, mind a keresleti oldalon korlátokkal szembesülnek a termelők, illetve a fogyasztók, ami sokszor abból adódik, hogy nem lehet egyértelműen megállapítani, mi számít „zöld” terméknek és „zöld” szervezetnek. A Bizottság kezdeményezésének célja, hogy javítsa a termékek és a szervezetek környezeti teljesítményének mérését és ismertetését, és ezzel újabb lépést tegyen ezen fogalmak egyértelművé tétele érdekében.

Az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz intézett bizottsági közlemény két módszert ajánl a mérések tekintetében, valamint új elvi alapokra helyezi a termékek és szervezetek környezeti teljesítményének ismertetését. A közleményt bizottsági ajánlás is kíséri, amely az említett módszerek lehetőség szerinti alkalmazására ösztönzi a tagállamokat és a magánszektor, hogy biztosítva legyen a belső piac rendes működésének fejlődése is.

A kezdeményezés kísérleti időszak bevezetésével számol, mely alatt az érdekelt felek és a Bizottság közösen felméri majd a javasolt módszerek hatékonyságát, és az egységes piacon való általános bevezetésük megvalósíthatóságát. A kísérleti időszak eredményeit független szakértők fogják értékelni és alternatív módszerek eredményeivel összevetni. Amennyiben a kísérleti időszak sikerrel zárul, a Bizottság további egyeztetéseket kezd az érdekelt felekkel a kezdeményezés legoptimálisabb megvalósítása érdekében. A módszertani fejlesztésekről szóló tárgyalásokon a nemzetközi partnerek véleménye is szerepet kap majd, hogy biztosítani lehessen a többi, széles körben alkalmazott módszerrel való összhangot és szinergiát.

---

¹ COM(2011) 571 végleges.

A tervezett intézkedések középtávon arra irányulnak, hogy hozzájáruljanak a zöld termékek forgalmát az egységes piacon akadályozó korlátok lebontásához, és így lehetővé tegyék és megkönnyítsék a zöld termékek nagyobb mértékű elterjedését, illetve a zöld gyakorlati módszerek szélesebb körben való vállalati alkalmazását az EU piacán.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. Környezeti és erőforrás-hatékonysági kihívások

Az ENSZ fenntartható fejlődésről szóló, 2012-es konferenciáján (Rio+20) a nemzetek képviselői egyetértettek abban, hogy „a globális szinten fenntartható fejlődés elérése érdekében a társadalmaknak alapvetően meg kell változtatniuk termelési és fogyasztási szokásaikat.”² Az ENSZ a világ ökoszisztémáinak majdnem kétharmadát a „hanyagló” kategóriába sorolja³, a biológiai sokféleség csökkenésének üteme napjainkban a becslések szerint akár 100-szor is meghaladhatja a természetes kihalás mértékét, és mára már jól ismertek az éghajlatváltozással összefüggő kockázatok és tendenciák is⁴. Az OECD szintén arra hívta fel a figyelmet, hogy a „természeti tőke” leépülése és pusztulása visszafordíthatatlan változásokhoz vezet, amelyek veszélyeztethetik az elmúlt két évszázadban elért életszínvonal-emelkedést⁵.

2.2. A zöld termékek és zöld szervezetek kedvező hatásai a környezetre

„Zöld termékek” alatt azokat a termékeket értjük, amelyekre az életciklusuk során, vagyis a nyersanyagból való előállításától kezdve a termelésen, a forgalmazáson és a használaton át egészen az életciklus végéig (beleértve az újrafelhasználást, az újrahasznosítást és a visszanyerést is) az erőforrások hatékonyabb felhasználása és kevesebb környezeti kár okozása jellemző az azonos kategóriájú termékekhez képest. Bármely termék lehet „zöld termék”, függetlenül attól, hogy rendelkezik-e ökocímkével, vagy hogy zöld termékként hirdetik-e, mivel ezt a minősítést a termék környezeti teljesítménye határozza meg.

A zöld termékek nagyobb fokú piaci elterjedése két szinten hozhat előnyöket: egyrészt társadalmi szinten a kisebb mértékű környezeti kár, valamint a fogyasztók elégedettségérzetének növekedése révén, másrészt gazdasági szinten a természeti erőforrások hatékonyabb felhasználása is előnyös lehet termelők és a fogyasztók számára.

A zöld vállalatoknak ezenkívül további pozitív hozadékuk is van a környezetre nézve. Az ilyen vállalatok folyamatosan fejlesztik saját munkafolyamataikat, hatással vannak a beszállítóikra, valamint az értékláncban alattuk és felettük elhelyezkedő szereplőkre is, így tehát ösztönzik az innovációt. Ha egy vállalat az úgynevezett „életciklus-szemlélet” figyelembevételével dolgozza ki stratégiáját és hozza meg döntéseit, azzal nagymértékben csökkenti tevékenységének közvetlen és közvetett környezeti hatásait.

² A fenntartható fogyasztás és termelés érdekében létrehozott tízéves keretprogram. A/CONF.216/5.

³ A globális fenntarthatósággal foglalkozó, az ENSZ főtitkára által létrehozott magas szintű munkacsoport jelentése: „Resilient People, Resilient Planet: A future worth choosing” (Ellenállóképes emberek, ellenállóképes bolygó: egy vonzó jövőkép), 2012.

⁴ Lásd például a Biológiai Sokféleség Egyezmény titkársága által készített Global Biodiversity Outlook 2 (A biológiai sokféleség globális kilátásai 2.) című 2006-os jelentést, illetve az ENSZ vonatkozó weboldalát: http://unfccc.int/essential_background/items/6031.php

⁵ Környezetvédelmi kilátások 2050-ig (OECD 2012).

2.3. A zöld termékek és zöld szervezetek kedvező hatásai a gazdaságra

A „karbonszegény” és „környezettudatos” áruk és szolgáltatások (melyek a zöld termékek teljes piacának csak egyik szegmensét jelentik) a számítások szerint 4,2 billió eurós globális piaccal rendelkeznek, melyből az EU 21 %-os részesedést tudhat a magáénak⁶. Ezt a piacot még a gazdasági recesszió során is átlagosan évi 4 %-os növekedés jellemezte⁷, ami azt jelenti, hogy a zöld gazdaság a legnagyobb munkahelyteremtő erővel bíró ágazatok közé tartozik⁸. A vállalatok között egyre fokozódik a verseny ezen a területen a kedvező piaci pozíciók megszerzéséért. A zöld termékek csökkenthetik a gyártók előállítási költségeit (hiszen a kevesebb felhasznált erőforrás kisebb előállítási költséget is jelent), valamint a fogyasztók oldalán jelentkező üzemeltetési költségeket is (például az energiafogyasztás címkézéséről szóló irányelv⁹ alapján a legfelső kategóriába sorolt háztartási gépek esetében). Ezenkívül a zöld termékek általában könnyebben újrahasznosíthatók vagy újrafelhasználhatók, ezáltal az egész társadalom számára előnyösek, mivel egyszerűbbé és olcsóbbá teszik a hulladékgyűjtést.

A fogyasztási cikkek uniós piacán azonban a zöld termékek még mindig csak elenyésző részt tesznek ki¹⁰. A felmérések ennek ellenére azt mutatják, hogy amennyiben versenyképes áron kínálják őket, akkor meglehetősen nagy az érdeklődés az ilyen termékek iránt, azaz a belső piac kiaknázatlan lehetőségeket rejt¹¹. Ennek szintén kedvező hatása lehet a munkaerőpiacra, ezért az uniós gazdaságok erőforrás-hatékonyságának fejlesztése összességében véve akár 2,8 millió munkahelyet is teremthet 2020-ig¹².

A zöld vállalatokra környezettudatosságuk mellett gyakran az innovatív, úttörő szemlélet is jellemző. A költségek és a környezeti kockázatoknak való kitettség csökkentésének, valamint a termelékenység és az ellátásbiztonság növelésének köszönhetően az európai vállalatok ma versenyelőnyben vannak az ökoinnováció területén. További lépések nélkül azonban veszélybe kerülhet ezen ágazat versenyképessége¹³.

---

⁶ A brit Gazdasági, Innovációs és Szakképzési Minisztérium kiadványa: „Low Carbon Environmental Goods and Services” (Karbonszegény és környezetbarát áruk és szolgáltatások, 2012).

⁷ A Green Seal környezetvédelmi szervezet zöld termékekkel kapcsolatos kutatása (Green Buying Research, 2009).

⁸ A korábbi adatok alapján készült becslések szerint a környezetvédelmi ipar 2012-ben várhatóan 3,4 millió főt foglalkoztat majd az EU-ban, ami a 2008-as 2,7 millió főt tekintve egyértelműen jelzi, hogy az ágazat még a jelenlegi gazdasági viszonyok mellett is rendelkezik munkahelyteremtő képességgel. Lásd: 2013. évi éves növekedési jelentés, COM(2012) 750 final, http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/ags2013_hu.pdf

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/30/EU irányelve (2010. május 19.) az energiával kapcsolatos termékek energia- és egyéb erőforrás-fogyasztásának címkézéssel és szabványos termékismertetővel történő jelöléséről, HL L 153., 2010.6.18. 1-12. o.

¹⁰ Számos kutatás kimutatta, hogy a jobb környezeti teljesítménnyel rendelkező termékek piaci részesedése viszonylag alacsony, egyes tagállamokban legfeljebb 5 %-ot ér el bizonyos termék kategóriákban. További részletek a hatásvizsgálati jelentésben találhatóak.

¹¹ Lásd a hatásvizsgálati jelentést.

¹² Lásd az „Út a munkahelyteremtő fellendülés felé” című közleményhez készült bizottsági szolgálati munkadokumentumot: „A zöld gazdaság növekedésében rejlő foglalkoztatási lehetőségek kiaknázása”, SWD(2012) 92 final.

¹³ A tiszta technológiák alkalmazása terén Dánia, Svédország és Finnország globális szinten az élbolyba tartozik, de jelentős versenytársként az USA is vezető szerepet tölt be ezen a területen. Kína és India pedig már megelőzi Hollandiát, Ausztriát, Belgiumot, Franciaországot és Spanyolországot. Lásd a CleanTech Group és a WWF által készített 2012-es Global Cleantech Innovation Index jelentést.

3. A JAVASLAT ÁLTAL MEGOLDANI KÍVÁNT PROBLÉMÁK

3.1. A „zöld termék” és a „zöld szervezet” egyértelmű meghatározásának hiánya

Jelenleg nincs széles körben elfogadott, tudományosan megalapozott meghatározás arról, hogy pontosan mit jelent a zöld termék, illetve a zöld szervezet kifejezés. A környezeti teljesítmény mérésére és osztályozására ma többféle eltérő módszer áll rendelkezésre¹⁴, melyek ugyanazon termékre vagy szervezetre alkalmazva különböző eredményeket adnak. Sőt, mivel a felhasználók egy módszeren belül is számos módszertani lehetőség közül választhatnak, még az ugyanazon módszerrel nyert eredmények sem mindig összehasonlíthatóak. A környezeti teljesítményen alapuló versenynek viszont fontos feltétele lenne az összehasonlíthatóság, hiszen a fogyasztók és a vállalkozások csak így tudnának megalapozott döntéseket hozni.

Több, a környezeti teljesítmény mérésére szolgáló módszertani megközelítésnek is a hiányosság a legfőbb problémája. Nem vizsgálják ugyanis az adott termék vagy szervezet összes közvetlen vagy közvetett hatását, azaz a teljes életciklust. Sok mérőszám a használat időszakára koncentrál (például mosógépek esetében csak a vízfogyasztást méri), miközben nem veszi figyelembe az előállítás és az ártalmatlanítás költségeit vagy az újrafelhasználás, illetve újrahasznosítás lehetőségét. Más mérések egy környezeti szempontra összpontosítanak, ezáltal előfordulhat, hogy a többi háttérbe szorul, és ez a „terhek áthárítását” eredményezi. Előfordulhat például, hogy egy új, energiahatékony termék előállításához valamilyen ritka vagy veszélyes anyagra van szükség. Így, bár az energiatakarékosság szempontjából a termék jól vizsgálódik, az erőforrás-kimerítést és a hasznos élettartam utáni következményeket tekintve azonban mégis káros lehet. Az értékelésnél tehát mindenképpen a termékek teljes életciklusát kell figyelembe venni, mivel csak az összes tény ismeretében lehet a környezeti teljesítmény javítását elősegítő döntéseket hozni.

3.2. Szükségtelen vállalati kiadások

A környezetvédelmi megfontolások egyre több vállalat és befektető esetében képezik a működés és a marketingstratégia részét. Ezek a vállalatok egyre gyakrabban alkalmazzák az életciklus-alapú értékelés (LCA)¹⁵ módszerét saját vagy szállítóik

¹⁴ A termékek és a szervezetek környezeti teljesítményének mérésére szolgáló módszerek két nagyobb csoportba sorolhatók: 1) az első csoportba tartozó módszerek közvetlen hatások vizsgálatával mérik a környezeti teljesítményt (tehát azokat a hatásokat mérik, amelyek közvetlenül a terméknek/szervezetnek tulajdoníthatók, például a gyártás közben keletkező veszélyes hulladékok hatásai). Ezen módszerek némelyike csak egyetlen környezeti tényezőt vizsgál (például a GHG Protocol Scope 1-es módszere, amely az üvegházhatású gázok keletkezésének vizsgálatára terjed ki), más módszerek viszont több környezeti hatással is foglalkoznak (pl. az EMAS fő teljesítménymutatója). 2) A környezeti teljesítmény mérésének egyéb módszereire a közvetlen és a közvetett hatások együttes mérése jellemző (azaz az életciklus eltérő szakaszaiban, például a kitermelés, a szállítás, a használat és a hasznos élettartam végén jelentkező hatásokat is figyelembe veszik – ez az életciklus-alapú értékelés). Ezen módszerek némelyike csak egyetlen környezeti tényezőt vizsgál (itt is megemlíthető a GHG Protocol Scope 1-es módszere), más eljárások viszont több környezeti hatással is foglalkoznak (pl. az EU ökocímkezési rendszere).

¹⁵ Az életciklus-alapú értékelés (LCA) általánosan elfogadott módszertani eszköz, amely az életciklus-alapú szemléletet kvantitatív módon alkalmazza a folyamatokhoz és termékekhez kapcsolódó tevékenységek környezeti elemzésére. Az életciklus-alapú értékelés legfőbb jellemzője, hogy átfogóan vizsgálja a folyamatokat és a termékeket, valamint azok funkcióit, figyelembe véve a beszerzési és az értékesítési lánc tevékenységeit is. Így például egy termék életciklus-alapú értékelése kiterjed az összes olyan gyártási folyamatra és szolgáltatásra, amely életciklusa során a termékhez kapcsolódik, kezdve a nyersanyagok kitermelésétől a termék alapanyagának előállításán át a termék használatáig és

környezet iránti elkötelezettségének megállapítására, illetve termékeik környezeti teljesítményének mérésére (és javítására).

A lábnyom mérésén alapuló módszerek száma gyorsan növekszik (lásd: karbonlábnyom, vízlábnyom), az egyre szaporodó állami és magánszektorbeli kezdeményezésekkel párhuzamosan. Mindez jelentős költségekkel járhat a vállalkozások számára, különösen ha az egyes országok és kiskereskedők eltérő módszerek követését vagy különböző címkézési és hitelesítési feltételek teljesítését követelik meg tőlük. A relatív költségek és a kapcsolódó terhek a kkv-kat sújtják leginkább.

Az európai gazdasági élet szereplői jól ismerik ezt a helyzetet: a kezdeményezéshez kapcsolódó nyilvános konzultáció során a válaszadók az egységesség hiányát nevezték az egyik legfőbb tényezőnek, amely akadályozza a környezeti teljesítmény láttatását és összehasonlító értékelését (72,5 %-uk látta ebben a legfőbb problémát). Arra a kérdésre, mi lehet mindennek a fő oka, a legtöbben az EU-ban egymás mellett működő többféle kezdeményezést (70,8 %) és a jelentéstétel eltérő módjait (76,3 %) jelölték meg¹⁶.

3.3. A zöldként hirdetett termékek szabad mozgásának korlátai

A módszerek sokfélesége egyrészt felesleges költségekhez vezet, másrészt pedig csökkentheti is a kereskedelmi lehetőségeket a zöld termékek előállítói számára, még az Európai Unión belül is. A vállalatok hiába szeretnének határokon átívelő kereskedelmet folytatni, ha a határ túloldalán más környezetvédelmi információs követelmények vonatkoznak az eladni kívánt termékekre.

Fókusz: a zöldként hirdetett termékek kereskedelmének konkrét korlátai az egységes piacon

Az alábbi, kevésbé hatékony forgatókönyv egyre inkább a zöld termékek megszokott forgalmazási módjává válik Európában: adott egy vállalat, amely az általa gyártott terméket zöld termékként szeretné forgalmazni az Egyesült Királyságban, Franciaországban, Olaszországban és Svájcban. Ahhoz, hogy vállalat a különböző nemzeti piacokon a környezeti teljesítménye alapján versenyképes lehessen, mind a négy országban különböző módszereket kellene alkalmaznia. Franciaországban a francia előírások (BP X30-323) szerinti környezeti értékelést kellene elvégeztetnie; az Egyesült Királyságban a PAS 2050 vagy a WRI GHG szabvány szerinti protokollokat kellene alkalmaznia; Svájcban a jelenleg még kidolgozás alatt álló svájci megközelítéshez szemlélethez kellene alkalmazkodnia; Olaszországban pedig az olasz kormány által elismert karbonlábnyom alapú rendszerhez kellene csatlakoznia, így nem kerülhetné el a negyedik vizsgálat lefolytatását sem. A svéd piacra való belépéshez ugyanennek a vállalatnak még az ISO 14025 szabványon alapuló környezetvédelmi terméknnyilatkozatot is el kell készítenie. Mivel azonban a környezetvédelmi terméknnyilatkozatot legalább hatféle szempontrendszer¹⁷ alapján lehet elkészíteni, a különböző országokban eltérő nyilatkozatokra lehet szükség, melyek bár egytől egyig megfelelnek az ISO 14025 szabványnak, mégis más adatokat tartalmaznak.

újrafeldolgozásáig és/vagy egyes alkotóelemeinek ártalmatlanításáig. Az ilyen értékelés tehát a „bölcsőtől a sírig” megvizsgálja a termék életciklusát.

¹⁶ Lásd: <http://ec.europa.eu/environment/consultations/sustainable.htm>

¹⁷ Különböző szempontrendszert dolgoztak ki Németországban, Svédországban, Norvégiában, Japánban, Dél-Koreában és Tajvanban is.

Ha egy adott minősítési rendszer szerinti megfeleléshez 10 000 eurót kell költeni a vizsgálatra, a vállalatnak minden egyes új piac esetén ekkora kiadással kell számolnia. Ezen forgatókönyv alapján tehát termékenként akár 50 000 euróba is kerülhet, ha egy cég terméke környezeti teljesítménye alapján szeretné megmérettetni magát Európa 5 nemzeti piacán.

A környezeti teljesítményen alapuló versenyképességhez a vállalatok ténylegesen rá vannak kényszerítve arra, hogy különböző, az adott piacon meghatározó, de módszertanilag eltérő magán- vagy állami minősítési rendszerekbe lépjenek be. Úgy tűnik tehát, hogy az egységes piacon belüli kölcsönös elismerés elve nem képes lebontani az uniós kereskedelem előtt álló, nem technikai jellegű akadályokat. az exportöröknek nemcsak az adott tagállam jogi előírásait kell követniük, hanem a tájékoztatási módszereit (pl. nemzeti ökocímkerendszer) is, hiszen a hazai fogyasztók ezeket a jelöléseket ismerik, más jelölések használata tehát versenyhátrányba hozná az adott vállalatot a helyi cégekkel szemben.

3.4. Fogyasztói bizalmatlanság a zöld termékmegjelölésekkel szemben

A felmérések azt mutatják, hogy az EU-ban élő fogyasztók szívesen vásárolnának több zöld terméket¹⁸. Ugyanezen felmérések adatai alapján azonban az is észrevehető, hogy a zöld szemlélet gyakran nem párosul cselekvéssel, és bizalomhiány áll fenn. Jóllehet az uniós polgárok 75 %-a állítja, hogy kész zöld termékeket vásárolni, valójában csak 17 %-uk tett így a felmérést megelőző hónapban. Ennek a különbségnek több oka is lehet, a bizalomhiánytól kezdve a termelők és a kiskereskedők által nyújtott tájékoztatás hiányosságán át az elérhető árú zöld termékek korlátozott kínálatáig. Mindemellett a termékek környezeti teljesítményéről a fogyasztó gyakran nem kap összehasonlítható információkat, így csak korlátozottan van lehetősége a tudatos választásra.

Egyre nő azoknak a termékeknek a száma, melyek bár környezetbarát megjelölést hordoznak, azok azonban egyre pontatlanabb és felületesebb leírásokat adnak csak¹⁹. Ez szintén hozzájárul a fogyasztói bizalom lerombolásához: 48 %-uk nem bízik a környezeti teljesítménnyel összefüggésben a termékeken feltüntetett információk hitelességében²⁰. A fogyasztók egyre nagyobb arányban érzik tehát azt, hogy a vállalatok nem a termékek valós környezetvédelmi teljesítményében, hanem csak az erről tett kijelentéseikben versengenek egymással.

¹⁸ 295. sz. tematikus Eurobarométer felmérés: „Attitudes of European citizens towards the environment” (Az európai polgárok környezettel kapcsolatos álláspontja), 2008, 27.o. Eurobarométer gyorsfelmérés: Europeans’ attitudes towards the issue of sustainable consumption and production (A fenntartható fogyasztással és termeléssel kapcsolatos európai attitűdök), 2009.

¹⁹ Az OECD fogyasztóvédelmi bizottságának kiadványa a környezetbarát jellegre utaló kijelentésekről: „Environmental claims - Findings and Conclusions of the OECD Committee on Consumer Policy” (2011). A brit környezetvédelmi, élelmezési és vidékügyi minisztérium kiadványa a termékek csomagolásán szereplő, környezetvédelmi jellegre utaló kijelentésekről: „Assessment of Green Claims on Product Packaging” (2010).

²⁰ 256. sz. Eurobarométer gyorsfelmérés a fenntartható fogyasztással és termeléssel kapcsolatos európai attitűdökről (2009). Emellett a 2012-ben készült 332. sz. Eurobarométer gyorsfelmérés (11. o.) is arra az eredményre jutott, hogy az uniós fogyasztók csaknem 1/3-a találkozott már félrevezető információkkal egy termék környezeti hatásaival kapcsolatban. További részletek a hatásvizsgálati jelentésben olvashatók.

4. AZ EU SZAKPOLITIKAI VÁLASZA

4.1. Az uniós intézkedés célja

Ezen a területen az EU általános célja az, hogy az érdekelt felek (többek között az ellátási lánc összes szereplője) számára elősegítse a termékek és szervezetek környezeti teljesítményéről szóló áttekinthető, megbízható és összehasonlítható információkhoz való hozzáférést. A Bizottság ezen cél érdekében több éven át együttműködött az érintett felekkel és a tudományos közösség tagjaival, ennek eredményeként pedig két módszert ajánl a környezeti teljesítmény meghatározására és összehasonlító értékelésére. A módszerek tudományosan megalapozottak, átfogóak (azaz a termékek és a szervezetek teljes életciklusát, valamint számos egyéb környezeti szempontot vizsgálnak), továbbá hozzájárulnak a teljesítmények összehasonlíthatóságához is. A 2011–2012-es időszakban az iparági szereplők részvételével sor került a módszerek megvitatására és letesztelésére, amit további tesztek és fejlesztések követnek majd (elsősorban az egyes termékcsoportokra és ágazatokra vonatkozó egyszerűsített szabályok kidolgozása révén), végül pedig annak felmérése következik, hogy a módszerek milyen mértékben alkalmazhatóak minél hamarabb a vállalatok (különösen a kkv-k), illetve a döntéshozók szempontjából.

Az uniós intézkedéseknek köszönhetően csökkenhet a bizonytalanság, amely ma a zöld termék és a zöld szervezet fogalmát jellemzi. A javasolt lépések egységesebb belső piac kialakulásához vezethetnek, ahol a valóban zöld termékek és szervezetek számíthatnak a fogyasztók elismerésére. Mindennek következtében a zöld termékek iránti növekvő kereslet várhatóan hozzájárul majd a gazdaság fellendüléséhez és tovább erősíti az uniós vállalatok ökoinnovációs versenyelőnyét²¹.

A zöld termék általános fogalma (olyan termék, amely más termékekkel összehasonlítva kisebb környezeti hatást fejt ki életciklusa során) tehát a következő két elemmel kiegészülve mérhetővé és pontosan definiálhatóvá válik: 1) az életciklus során kifejtett környezeti hatások mérésére szolgáló módszer; és 2) a termékkategóriák szerinti szabályok, melyek összehasonlítási alapként szolgálnak a valóban zöld termékek meghatározásához. Ugyanez a megközelítés érvényes a szervezetek esetében is.

4.2. Módszertani munka a termékek és szervezetek környezeti hatásának mérhetősége érdekében

A Bizottság, együttműködésben számos érdekelt féllel, több éve dolgozik ezen a témán: 2003-ban az integrált termékpolitikáról szóló közlemény²² foglalkozott először az uniós politikai döntéshozatal szintjén az életciklus-alapú szemlélettel. Ezt követte 2008-ban a fenntartható fogyasztásról, termelésről és iparpolitikáról szóló cselekvési terv²³, mely alapján 2010-ben megszületett az életciklusadatok nemzetközi referenciarendszerét (ILCD) tartalmazó kézikönyv²⁴. A kézikönyv technikai útmutatást nyújt a részletes életciklus-alapú értékelésekhez, valamint

²¹ Ezen összefüggés részletes kifejtését a hatásvizsgálati jelentés tartalmazza.

²² A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – Integrált termékpolitika – A környezetvédelmi életciklusban való gondolkodásra alapozva, COM(2003) 302 végleges.

²³ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a fenntartható fogyasztásról, termelésről és iparpolitikáról – Cselekvési terv, COM/2008/0397 végleges.

²⁴ <http://ict.jrc.ec.europa.eu/pdf-directory/ILCD-Handbook-General-guide-for-LCA-DETAIL-online-12March2010.pdf>

technikai alapként szolgál a termékkategóriák szerinti kritériumok, útmutatók és egyszerűsített eszközök kidolgozásához.

2010-ben az Európai Unió Tanácsa felkérte a Bizottságot, hogy dolgozzon ki széles körben elfogadható módszertant a termékek környezeti lábnyomának kiszámítására²⁵. Azóta a Bizottság a korábbi életciklus-alapú értékelési megközelítések és a nemzetközi szabványok²⁶ alapján további módszertani előírásokat fogalmazott meg az eredmények következetességének, összehasonlíthatóságának és pontosságának növelése érdekében. Ez a munka, valamint az ezt kísérő konzultációk és az ipar képviselőivel együttműködésben végzett tesztek²⁷ vezettek a termékek környezeti lábnyomának (Product Environmental Footprint, PEF) és a szervezetek környezeti lábnyomának (Organisation Environmental Footprint, OEF) meghatározását lehetővé tevő módszerek kidolgozásához²⁸.

Ez a két módszer számos új fejlesztést tartalmaz a korábban alkalmazott módszerekhez képest, például a következőket:

- a lehetséges környezeti hatások kategóriáinak²⁹ pontos meghatározása, melyeket az átfogó életciklus-értékelések elvégzése során kell alkalmazni;
- az adatminőség kvantitatív meghatározásának előírása;
- a minimálisan elvárt adatminőség meghatározása;
- pontosabb technikai instrukciók az életciklus-alapú értékelés egyes kérdéses lépéseire (például az allokációhoz és az újrahasznosításhoz)³⁰

A PEF- és az OEF-módszer alkalmazásához és az összehasonlíthatósághoz arra is szükség van, hogy kidolgozásra kerüljenek a termékek környezeti lábnyomára vonatkozó kategóriaszabályok (PEFCR) és a szervezetek környezeti lábnyomára vonatkozó ágazati szabályok (OEFSR)³¹. Ezen szabályok révén a PEF/OEF-módszer előírásai külön termékkategóriákra és ágazatokra lebontva is értelmezhetők lesznek,

²⁵ Lásd a Tanács 2010. december 20-i következtetéseit, melyben felkérte a Bizottságot, hogy „dolgozzon ki közös módszertant a termékek környezeti hatásának a teljes életciklusra kiterjedő kvantitatív mérésére.”

²⁶ „Analysis of Existing Environmental Footprint Methods for Products and Organizations: Recommendations, Rationale, and Alignment” (A termékek és a szervezetek környezeti lábnyomával kapcsolatos jelenlegi módszerek vizsgálata: ajánlások, alapelvek, közelítés; Közös Kutatóközpont, 2011) <http://ec.europa.eu/environment/eussd/pdf/Deliverable.pdf>

²⁷ A tesztekre 2011–2012 folyamán került sor. A módszereket 10 termék (mezőgazdasági, kiskereskedelmi, vegyipari, IKT-, élelmiszer-ipari, építőipari és feldolgozóipari termékek, többek közt lábbelik, televíziók és papíráruk) és 10 szervezet (kiskereskedelmi, élelmiszer-ipari, energiatermelő, vízszolgáltató, takarmánygyártó, állami, IKT, bányászati, vegyipari és papíripari szervezet) esetében tesztelték. A részletekkel kapcsolatban lásd a hatásvizsgálati jelentés 9. mellékletét.

²⁸ A módszerek végleges változatairól, illetve a PEF- és az OEF-módszer kidolgozásának folyamatáról a következő weboldalon szolgál információkkal: http://ec.europa.eu/environment/eussd/product_footprint.htm

²⁹ Éghajlatváltozás; ózonlebontás; humán toxicitás - rákkeltő; humán toxicitás - nem rákkeltő; szállópor/belélegzett szerves anyagok; ionizáló sugárzás; fotokémiai ózontképződés; savasodás; a talaj eutrofizációja; a víz eutrofizációja; édesvízi ökotoxicitás; földhasználat; erőforrás-kimerítés – víz; erőforrás-kimerítés - ásványi és fosszilis tüzelőanyagok.

³⁰ A PEF és az OEF technikai elemeinek részletes leírása a hatásvizsgálati jelentésben található.

³¹ A PEF-kategóriaszabályok (PEFCR) egy adott termékkategória szintjén fogalmazzák meg előírásokat, ezzel kiegészítve a környezeti terméklábnyommal kapcsolatos általános módszertani útmutatásokat. Az OEF ágazati szabályok (OEFSR) egy adott ágazat szintjén fogalmazzák meg előírásokat, ezzel kiegészítve a környezeti szervezetlábnyommal kapcsolatos általános módszertani útmutatásokat.

ami megkönnyíti, hogy egy adott termékkategória vagy ágazat értékelése esetén a környezeti hatások 14 fő mérőszáma közül a 3–4 legjelentősebbet, illetve a legfontosabb életciklusszakaszokat és folyamatokat vegyék figyelembe. Ily módon az egyes értékelések eredményei összehasonlíthatók lesznek az adott termékkategórián vagy ágazaton belül, függetlenül attól, hogy ki végezte az értékelést.

Például a tisztítószeres esetében a kategóriaszabályoknak meg kell adniuk az uniós piacon jelen lévő tisztítószeres termékkategóriáját jellegzetesen bemutató „mintatermék” definícióját, valamint ennek a mintának a környezeti teljesítményét a teljes életciklusra vonatkoztatva. A mintatermék környezeti teljesítménye lesz a viszonyítási alap (amely a technológiai fejlesztések tükrében rendszeres felülvizsgálat és módosítás tárgya lesz), mellyel a piacon forgalmazott egyéb tisztítószeres teljesítményét összehasonlítják. A termékek teljesítményéről a fogyasztó tájékoztatást kap, így egyszerűen összehasonlíthatja őket vásárlás közben.

Ezek a döntő fontosságú fejlesztések a jövőben lehetővé tehetik, hogy a környezeti lábnyom mérésére szolgáló módszerek megbízhatóan és költséghatékonyan alkalmazhatók legyenek a piacon és a döntéshozatalban a termékek és a szervezetek összehasonlítására.

A Bizottság emellett támogatja az egyes ágazatokra és termékkategóriákra vonatkozó speciális módszerek kifejlesztését is³², és továbbra is igyekszik elérni, hogy ezen módszerek lehetőség szerint kompatibilisek legyenek egymással.

4.3. Az új szakpolitika felé vezető első lépés: a jelenlegi javaslatcsomag

Ez a közlemény megadja a bizottsági intézkedések irányát a következő három évre.

Az érdekelt felekkel egyeztetve a Bizottság fokozatosan be fogja építeni az itt tárgyalt módszerek vonatkozó elemeit a környezetvédelmi vezetés és hitelesítés (EMAS), a zöld közbeszerzés (GPP) és az uniós ökocímkék rendszerébe³³.

4.3.1. A Bizottság ajánlása

Ezen közlemény kiadásával egy időben a Bizottság ajánlást is elfogad a termékek és a szervezetek környezeti teljesítményének mérésére és ismertetésére szolgáló PEF- és OEF-módszer alkalmazásáról. Ebben a Bizottság felkéri a tagállamokat és az érdekelt feleket, hogy a PEF- és az OEF- módszert használják minden olyan, önként bevezetett szakpolitika és kezdeményezés vonatkozásában, amelyben szerepet kap a termékek vagy szervezetek életciklusa során kifejtett környezeti hatás mérése vagy ismertetése. A módszerek az ajánlás szerves részét képezik.

4.3.2. A kísérleti időszak: a környezeti lábnyom mérésére szolgáló módszerek tesztelése a gyakorlatban

A Bizottság hároméves kísérleti időszak bevezetését tervezi, amelyben önkéntes alapon vesznek majd részt az érdekelt felek. A kísérleti időszak céljai a következők:

³² *Az európai digitális menetrend* című, COM(2010)245 végleges jelzetű közlemény alapján kidolgozott, a karbonlábnyom mérésére szolgáló módszer az IKT-szektor számára; a European Food Sustainable Consumption and Production Roundtable (a fenntartható fogyasztás és termelés uniós kerekasztala) által kifejlesztett Envifood Protocol; az Európai Szabványügyi Bizottság 350. műszaki bizottságának szabványosítási munkája a fenntartható építőiparral kapcsolatban.

³³ A termékek környezeti lábnyomával kapcsolatos elemzések például segíthetnek olyan környezeti hatások azonosításában, melyek az ökocímkék vagy a zöld közbeszerzés kritériumainak fejlesztése szempontjából jelentősek; a szervezetek környezeti lábnyomának kategóriaszabályai pedig az EMAS ágazati referenciadokumentumainak összeállítása során lehetnek hasznosak.

- a termékek környezeti lábnyomára vonatkozó kategóriaszabályok (PEFCR) és a szervezetek környezeti lábnyomára vonatkozó ágazati szabályok (OEF SR) fejlesztési folyamatának meghatározása és jóváhagyása, valamint mindkét szabályrendszer esetében a környezeti referenciaértékek³⁴ megállapítása. Amennyiben valamely termékkategóriában vagy ágazatban már rendelkezésre állnak speciális szabályok, a Bizottság ezeket fogja alapul venni a PEF-kategóriaszabályok és az OEF ágazati szabályok kidolgozásához;
- a környezeti lábnyommal kapcsolatos módszerek alkalmazásának leegyszerűsítése elsősorban a kkv-k számára, innovatív folyamatkezelési módszerek tesztelése és az eszközök fejlesztése révén;
- a különféle megfelelési és hitelesítési rendszerek tesztelése a PEF- és az OEF-módszer vonatkozásában, többek között előzetes (megfelelőség-értékelési) és utólagos (piacfelügyeleti) ellenőrzéssel, az arányos, hathatós és hatékony megfelelési és ellenőrzési rendszerek felállítása és hitelesítése érdekében;
- az érdekelt felekkel együttműködésben többféle megközelítés tesztelése a vállalkozások, illetve a vállalkozások és az ügyfelek közötti kommunikáció vonatkozásában.

A Bizottság 2013 során felhívást fog közzétenni, melyben felkéri az (akár harmadik országbeli) érdekelt feleket, hogy önkéntes alapon legyenek résztvevői vagy vezetői a PEF-kategóriaszabályok és az OEF ágazati szabályok kidolgozási folyamatának. A kísérleti időszakban részt vevő termékkategóriák és ágazatok kiválasztásánál többek között a következő szempontok lesznek a mérvadók: a környezeti hatások nagysága; az érdekelt felek részvételi szándéka; a kiválasztott termékek és ágazatok reprezentativitása (komplex termékeknek és dinamikus ellátási láncsal rendelkező ágazatoknak is szerepelniük kell a tesztben), valamint a rendelkezésre álló korábbi munkák³⁵ és a rendelkezésre álló életciklusadatok mennyisége. A kísérleti időszak értékelésének alapja a kiválasztott termékek és ágazatok sokfélesége és reprezentativitása, valamint a részt vevő érdekelték száma és piaci súlya lesz, megfelelő mértékben figyelembe véve a kkv-k és a nem kormányzati szervezetek véleményét, valamint a módszerek alkalmazásának költségét, hasznát és időigényét is. A Bizottság rendszeresen tájékoztatni fogja a tagállamokat és az egyéb érdekelt feleket a kezdeményezés alakulásáról az integrált termékpolitikával (IPP) és a fenntartható termeléssel és fogyasztással (SCP) foglalkozó rendszeres találkozókon³⁶.

Amennyiben a fent felsorolt célokhoz hasonló eredményre vezetnek, a Bizottság kész a PEF-en és az OEF-en kívül más módszereket is számításba venni. Ezzel kapcsolatban a Bizottság a kísérleti időszak eredményeit független szakértőkkel készül megvizsgáltatni, akik a tesztek eredményeit összehasonlítják a többi érdekelt fél által javasolt alternatív módszerek eredményeivel. Csak olyan alternatív módszer lehet tárgya a független összehasonlító vizsgálatnak, amelyet a javaslattevő érdekelt felek az itt leírtakhoz hasonló feltételek mellett teszteltek. A független szakértői

³⁴ A referenciaértékek meghatározása során meg kell adni a piacra jellemző, átlagos minta fogalmát, majd ezen elemzés alapján ki kell jelölni a környezeti teljesítmény szerinti osztályokat.

³⁵ Például a francia Grenelle II kísérlet keretében vagy egyéb nemzetközi (a svéd EPD vagy a japán Eco-leaf) programban kidolgozott termékkategóriákra vonatkozó szabályok, illetve az EMAS ágazati referenciadokumentumok.

³⁶ http://ec.europa.eu/environment/ipp/ipp_wg.htm

vizsgálat hozzájárul ahhoz, hogy a Bizottság a legjobb eredményeket ígérő és leginkább megvalósítható módot választhassa a közleményben ismertetett szakpolitikai célok elérésére.

4.3.3. *A környezetbarát jellegre utaló kijelentések és a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelvvel kapcsolatos útmutatás fejlesztése*

Nincs olyan uniós jogszabály, amely kimondottan az összes környezetbarát jellegre utaló termékmegjelölést és marketinget harmonizálná. Az EU kétféleképpen szabályozza a termékekre vonatkozó tájékoztatók használatát: az egyik lehetőség, amikor a különböző termékek teljesítményéről szóló jogszabályba foglalja az ilyen előírásokat (például az Energy Star rendelet esetén³⁷); a másik mód pedig az, amikor általános szabályokat fogalmaz meg a környezetbarát jellegre utaló félrevezető kijelentések tilalmáról, melyeket a tagállami hatóságoknak kell alkalmazniuk és betartatniuk, külön eljárást lefolytatva az egyes esetekben³⁸, összhangban a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv előírásaival³⁹.

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv végrehajtásával kapcsolatban a Bizottság 2009-ben egy konkrét útmutatást is közzétett, hogy ezzel is elősegítse a hirdetésekben és reklámokban a környezetbarát jellegre utaló kijelentések egyértelműségét, pontosságát és tárgyilagosságát. E tekintetben további útmutatások is várhatók a Bizottságtól a megfelelő és egységes tagállami végrehajtás megkönnyítése érdekében. Szintén ezt a célt szolgálja, hogy a fogyasztóügyi stratégia⁴⁰ végrehajtásával kapcsolatban a Bizottság már felvette a kapcsolatot az érintett érdekelt felekkel, hogy meghatározzák, milyen nehézségek és bevált módszerek jellemzőek erre a területre, illetve hogy javaslatokat tegyenek a legfőbb intézkedésekre⁴¹.

4.3.4. *A termékek és a szervezetek környezeti teljesítményének ismertetése*

A nem megfelelő tájékoztatás összezavarhatja vagy megtévesztheti a befogadót, akadályozhatja a döntések meghozatalát, és lerombolhatja a környezetbarát jellegre utaló kijelentésekkel kapcsolatos bizalmat. Ezért az érdekeltekkel folytatott többoldalú egyeztetések tapasztalatait leszűrve a Bizottság az alábbi alapelvek figyelembevételét javasolja a termékek és a szervezetek környezeti teljesítményének ismertetése során:

- (1) Átláthatóság. A gazdasági szereplőknek nem csak az adott termék vagy szervezet környezeti teljesítményéről szóló adatokat indokolt közölniük, hanem azt is, hogy mi alapján nyerték ezeket az adatokat, vagyis hogy milyen értékelési folyamatot, módszert, adatforrást, kritériumokat stb. alkalmaztak.

³⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 106/2008/EK rendelete (2008. január 15.) az irodai berendezésekre vonatkozó közösségi energiahatékonysági címkézési programról

³⁸ SEC(2009) 1666 – A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló 2005/29/EK irányelv végrehajtására/alkalmazására vonatkozó iránymutatás 2.5. fejezete: Megtévesztő kijelentések a környezetbarát jelleggel kapcsolatban

³⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2005/29/EK irányelve (2005. május 11.) a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól. HL L 149., 2005.6.11., 22. o.

⁴⁰ Az európai fogyasztóügyi stratégia: a fogyasztói bizalom növelése és a növekedés fellendítése, COM(2012) 225 végleges.

⁴¹ Többoldalú konzultáció a környezetbarát jellegre utaló kijelentésekről (MDEC) az Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi, valamint az Igazságügyi és a Környezetvédelmi Főigazgatóság vezetésével. A konzultáció eredményeit és következtetéseit összefoglaló jelentést 2013. március 18-án az európai fogyasztói csúcstalálkozón mutatták be: <http://www.european-consumer-summit.eu/>

- (2) Kínálat és elérhetőség. A környezeti teljesítményre vonatkozó adatokat a termék legfőbb környezeti hatásaival kapcsolatban egyszerű és azonnal értelmezhető formában célszerű közzétenni. Az alapvető információkat könnyen hozzáférhető, egyéb kommunikációs csatornákon elérhető, (weboldal, okostelefon-alkalmazás) részletes adatoknak kell kiegészíteniük.
- (3) Megbízhatóság. A közölt információknak tudományosan igazolhatónak és pontosnak kell lenniük, hogy a zöld termékmegjelölés elnyerje a fogyasztók bizalmát.
- (4) Teljesség. A gazdasági szereplőknek költséghatékony módon kell közzétenniük minden olyan információt, amely a termék vagy a szervezet szempontjából releváns környezeti hatásokra vonatkozik.
- (5) Összehasonlíthatóság. A gazdasági szereplőknek következetesen kell megválasztaniuk a módszertant annak érdekében, hogy hosszú távon is biztosítható legyen a környezeti teljesítményre vonatkozó információk összehasonlíthatósága egy adott termékkategória vagy ágazat esetében. Amennyiben lehetséges, olyan módszereket kell alkalmazni, amelyek lehetővé teszik az azonos kategóriába tartozó termékek, illetve az azonos ágazatban működő szervezetek összehasonlítását is.
- (6) Egyértelműség. Az információkat egyértelmű, szabatos és teljesen érthető formában kell a fogyasztók rendelkezésére bocsátani. Az információk tartalmának szintén egyértelműnek kell lennie: az adatok mennyiségét és minőségét a célközönség igényeihez, a termék jellemzőihez és a kommunikáció céljához kell igazítani.

A meglévő egységes szemléletek, szabványok és módszerek, például a PEF és az OEF alkalmazása nagyban hozzájárulna ezen alapelvek érvényesüléséhez.

4.4. A második szakasz: értékelés és a szakpolitika jövőbeli alakítása

A kísérleti szakasz után a Bizottság értékelni fogja a kezdeményezés előrehaladását, mielőtt döntene a további teendőkről (a „második szakasz” elindításáról). Többek között azt fogja megvizsgálni, hogy a módszerek, a termékek és ágazatok teljesítményével kapcsolatos referenciaértékek és az ösztönző intézkedések megfelelően működtek-e ahhoz, hogy a szakpolitikákban is felhasználják őket. A lehetséges eszközök, többek között az európai szabványok figyelembevételével a Bizottság kiemelten fogja vizsgálni azt is, hogy a fent említett módszerek és intézkedések részei lehetnek-e egy nagyobb ívű, a jelenleg meglévő és új eszközöket is magában foglaló rendszernek, annak érdekében, hogy javuljon az EU piacán elérhető termékek környezeti teljesítménye. Ezen értékelések eredménye alapján a Bizottság összeállítja majd a megfelelő javaslatokat, összhangban a 2020-ig tartó időszakra szóló uniós környezetvédelmi cselekvési programról⁴² szóló bizottsági javaslat tartalmával.

5. GLOBÁLIS ÖSSZEFÜGGÉSEK ÉS NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

környezeti teljesítmény mérésének és közzétételének fejlődése nemcsak az uniós tagállamokban, hanem az egész világon felgyorsult. Svájc például azt fontolgatja, hogy 2013-ban több szempontú életciklus-alapú értékelést vezet be a termékekre, melyet a fogyasztók tájékoztatásában is érvényre kíván juttatni. A japán, dél-koreai, ausztrál és kanadai szakpolitikák szintén élnek az életciklus-alapú értékelési módszerekkel. Az Egyesült Államok Környezetvédelmi Hatóságának irányításával emellett útmutató készül a termékkategóriák szabályainak kidolgozási módjáról. A

---

⁴² COM(2012) 710 final.

Sustainability Consortium az egyik legnagyobb magánkezdeményezés, amely a termékek környezeti lábnyomának meghatározásával és ismertetésével foglalkozik; ezenkívül folyamatosan születnek új kezdeményezések is, például a Sustainability Accounting Standards Board az USA-ban.

Ezek a jelenleg folyó programok, bár elismerésre méltók, sikerüket kétségessé teszi, hogy viszonylag elkülönülten működnek, miközben az egyre inkább globalizálódó és összetett ellátási lánc miatt szorosabb együttműködésre lenne szükség, például a meglévő eszközök és platformok egyenértékűségének és együttes működtethetőségének növelése érdekében. Valószínű, hogy lesznek majd módszertani fejlesztések nemzetközi szinten. Ennél azonban célzottabb és nagyobb ívű intézkedésekre és a konszenzus fokozottabb keresésére lenne szükség.

Az EU elkötelezett a főbb kereskedelmi partnerekkel való együttműködés mellett, mivel ez hozzájárulhat a módszertani fejlesztésekben való nemzetközi együttműködés szorosabbra fűzéséhez. A nyílt és átlátható konzultációs folyamatba minden érdekelt fél bekapcsolódhat többek között a Rio+20 konferencián elfogadott, a fenntartható fogyasztás és termelés érdekében létrehozott tízéves keretprogram keretében. A tagállamok és az egyéb érdekelt felek az integrált termékpolitikával (IPP) és a fenntartható termeléssel és fogyasztással (SCP) foglalkozó rendszeres találkozókra fognak tájékoztatást kapni a helyzet alakulásáról.

Az EU ezenkívül pénzügyi támogatást nyújt az ENSZ Környezetvédelmi Programjának is, amely a fejlődő és feltörekvő országokban foglalkozik a kapacitás kiépítésével többek között a környezeti lábnyom, valamint az életciklushoz kapcsolódó értékelési módszerek és adatgyűjtés tárgy körében.

Ha a PEF- és az OEF-módszer fokozatosan bevezetésre kerül az EU-ban, az az Unió kívüli vállalkozások előnyére is válik, mivel onnantól kezdve az uniós piacra belépni kívánó vállalatoknak mindössze két referenciát kell figyelembe venniük, ami nagy előrelépés lesz a jelenlegi, tagállamonként változó rendszerhez képest. Ezáltal csökkenhetnek az exportőrök adminisztratív költségei, és tovább nőhet a zöld termékek kínálata az egységes piacon.